

פיר ראש השנה אונד יום כפור,

זאווין פיר דאס נאנע יארד עמפערלע און
 מחורים 9 באנדע מיט יודישער, דייטשער, אדער אונג-
 רישער איבערזעצונג, און ליטוואנד געבוירען 2,80 פלי
 דיעזעלען אין פראסטבאנד 3,50 פלי מחורים 4 באנדע
 מיט יודישער, דייטשער, אדער אונגרישער איבערזעצונג,
 און ליטוואנד געבוירען 1,50 פלי דיעזעלען אין פראסט-
 באנד 1,80 פלי מחורים מיט סטח לוי, ביה לוי, געשע
 אונד איבערזעצונג שטארק און לערער געבוירען
 2,50 פלי פיר ברויטגעשענקע געכעטשער און סאמטע,
 קאלבלעדער, עלפענדיק, און יודישער, דייטשער, אדער
 אונגרישער איבערזעצונג פון 1, 2, 3, 4, 5 ביז 6 פלי
 פארטיקל-לאגער פון פיינסטען שאפאלל-אונד עשטען
 יודענ-טליתים פון 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ביז 12 פלי
 נאלד-אונד וילבער-באדען (עסרות) פון 1, 2, 3, 4, 5
 ביז 6 פלי קאבענע-אדער בחורים-טליתים פון 1, 1,50, 2,
 ביז 2,50 פלי פיינסטע שפויט-נאראטישע סעהלע-פרייא
 פון 3,50 ביז 5 פלי קישטעל-הייבעל אום פיינסטע ווייסען
 יודענ-אשלאס, מיט וילבער-אדער נאלד-באדען 1 פלי
 תפילין מסופים מוהלים ונאמנים מיט קאלבלעדער-געזען
 רעזיות 180 פלי, כעשעללינגען ווערדען געגען נאכ-
 נאמע פראקט איבערפרייס, אייפערטאג פון 10 פלי
 פערזענע פראקט, ניכט קאנווענעדעס געהעט און
 שטאנדעלען צוויקק אונד רעזענציע דען געשראט.

G. Stamberger,

Buchdruckerei u. Buchbinderei, Miskolcz, (Hungary.)
 Begründet im Jahre 1869.

אתרוגים, דולביות, הדסים,

Telegraph-Adresse: Stamberger Miskolcz.

פיינע רום, טרעבער, שליוואוויסין, פיינע ליקאדע און
 פיינע ערצייט פון אויף קאלטע וועגע פרייע אפפארטע
 און בעסטער קוואליטאט ועלכט דאס קליינטע קוואליטע.
 געברויכטאנווייזונג אונד פרייזליסטען נאמיט.
A. Watterich, Budapest, Dobány-utca 5.
 10 נאלדענע מעדאללען - געבוירעט 1869.

דאס ערשטע אונד אלטסטע געשאפט דיעזער בראש און
 אונגריש-אויסגעל פיר דאס געזאמלעטע דען וויינע, מיטשעל
 געגען אלע וויינקאנקרייטען, דאס בעסטע בעד פיינסטע
 דער וועלט, ביזשע-אפפארטע פיר לופטרוקק אדער
 קאבלעדער.

ראבבינער, לעדערין און קולטור-בעמערטען
 עמפערלעך צו פארטראגען, און חרות אונד שיעורים פון
 «ספר בית ישראל» (II, I), ענטהאלט אונד על ס' כראשית
 וישות, געלעגענהייטע-רעדען צו דיה ותיים ס' זונם,
 הנוכה, פורים, ודי פרישות אונד פריש קאואלפאלעך,
 פערנער שות און ברענגענען פראגען דער געגענהייט (צו
 יוד ותיקה), עמפערלעך דורך חסנות דער נאנע חובין,
 פיר אונגריש פארטע 2 קראנען.
 פיר וויינע-פערקייפער 15% רזאכט.
Rabb. Israel Braun, Halle a. d. S., Deutschland.

Geidrarlehen für Offiziere, Beamte, Kaufleute,
 Industriellen auf Monats- oder vierteljährliche Ab-
 zahlung, billige Zinsen, so auch auf Intabulation I,
 II. Satz besorgt ehestens, auch für Provinz, die Geld-
 agentur des **Krausz Mihály,** Budapest, Nagy mezd-
 utca 46, ajtó 2. Retourmarke.

Weinpressen.
 Centrifugal-Trauben-Abbeermaschinen, sowie einfache Traubenmühlen in bester Ausführung und zu billigsten Preisen bei:
FARKAS & FARAGO,
 Wetterkanonen u. Maschinenfabrik,
 Budapest, VI., Jász-utca 33.
 Niederlage bei:
Zwillinge Manó,
 Budapest, Andrásy-ut 46.
 Preiskourant gratis u. franko.

Bever Sie Herren-, Knaben- oder Kinderkleider bestellen oder kaufen, wollen Sie in Ihrem eigenen Interesse vom grössten Waarenhaus Brüder Koch, Budapest, Karlsring 26, den neu erschienenen Preisourant verlangen, den wir sofort franco senden.

KOMAROMI ANTAL,
 Budapest, Königsgasse 36.
 (Lizakofski A. Dezsö's Nachfolger.)
 Wiener Frisir-Salon für Herren und Damen.
 Grosses Lager aller Gattungen Haar-Waaren.
 Scheitel, Perücke, Zöpfe, wie auch franz. und englische Parfüme, Haarfarbe, Kämmen, Bürsten et

Binéter Manó, BUDAPEST,
 Karlsring 13.
 עמפערלעך זיין אלטרע-אפפארטעס הייכע-אפפארטעס
נדאבשטיין-לאגער
 צו דען אללער-ביליאנסטען פארטיקל-פרייזען.
 ישת אונד יום טוב שטרענג געשפערטע.

Druck von FRIED & KRKAUER Lázárgasse Nr. 15.

6 ק 66 ה. פער אפרייל 1903 פון 6 ק 97 ה. ביז 6 ק 98 ה.

ק א ד ה. פער אקטאבער 5,92 ביז 5,94 ה.
 ה א פ ע ר. פער אפריל פון 5 ק 73 ה. ביז 5 ק 74 ה.
 ה. פער אקט' פון 5 ק 44 ה. ביז 5 ק 46 ה.
 ק ו ק ו ר ו ז. פער יולי פון 5 ק 44 ה. ביז 5 ק 45 ה.
 ביז - ק - ה. פער סעפט פון 5 ק 44 ה. ביז 5 ק 45 ה.
 פער מאי 1903 ק 5,42 ביז 5,43 ה.
 ש פ י ר י ט ו. פון פון בעזאחאלטע: ראש-שמועס
 אונפערשטייערע - קראנען - ה' ביז - קראנען - ה'.
 ראש-שמועס - קראנען - ה' ביז - קראנען - ה'.
 וויינער שלאכט-פיעהמארקט.

ו ו י ע ז. 1. סעפט. געגענאכער דעם געשטודען
 בעשלוסטע דער פליישווער, נור נאך ש ט י ק ק צו
 קייפער, בעשטערען דא איינער אויף גע ו ו י ב ט ס.
 פערקייפ. טראשין דער בעמיהונגען דער פארשטעטער דער
 גענאכענשטע האט וך דער נאכטע טחיל דער פלייש-
 הויער צום איינקייפע נאך ל ע ב ע נ ד. געוויינט בעקוועטען
 מיסטען אונד נור פער איינזעלשטע קליינע פארטיקען ווארדען
 «אם פוס» געהאנדעלט. דא פיעהרעט אונד נאמענליך
 בעסטערע ווארע, דא אים פיינע בעמיהונגעס בליעב, נונ
 זא נאך אלטען קאנדיציאנען און ווארענד פון מינדערער
 ווארע דא פיינע אבבריקקעלטען אונד 714 שטיקק אונד
 פערקייפט בליעבען. - דער אייפערטע בעטרו 5852
 שטיקק אונד צוואר 4459 שטיקק און נא דייטשע ה
 167 נא ליי צי ש ע ר אונד 726 שטיקק דייטש-
 ש ע ר א ס ע, דארטנע 1719 שטיקק סיינדיג ל-
 פיעה. - פון בעזאחאלטע: אונגרישע אפסען
 צו קראנען 60-80, נא ליי צי ש ע צו קראנען 60-78
 אונד דייטשע צו קראנען 62-86. (אללעס פער
 100 קולארי.)

אייניגע שילער אים בעסטערעם הויזע
 ווערדען ביז איינעם יודיש-אפפארטען רעליגיאנסלעך-
 דער אויף קאסט אונד קוואליטע אייפערטען, אויף
 פערלאנגען אונטערריכטע דערזעלבע דא שילער אים
 יודישען, אדרעסע:
Friedmann Bernát, Budapest, Dob-utca 32, II. em.

לשון הקודש.
RENDSZERES HÉBER NYELVTAN.
 Nélkülfözetetlen. Kötönyv tanítóképzők, gimnáziumok, polgári, nép- és talmudtóra-iskolák tanulóinak, valamint magántanulóknak is. **Már több nagy iskolában bevezetve.** Kötöny módszerrel és szemléltető példakkal a legrövidebb idő alatt a leg-tízesebben ismerteti meg a héber nyelv szabályait.
A könyv ára 1 korona. Megrendelhető:
Rosenfeld Henrik hittanárnál, **Baján.**

In meinem Verlage ist soben erschienen:
Gesammelte Schriften von
Rabb. Samson Raphael Hirsch.
Erster Band.
 Diese Sammlung bezweckt, die zahlreichen kleineren Schriften des gefeierten Verfassers a. A., sowie in der von ihm herausgegebenen Zeitschrift „Jeschurun“, sowie in Broschürenform, als Programmbeigaben etc. erschienenen Aufsätze, Betrachtungen, Abhandlungen u. s. w. in geeigneter Zusammenstellung zu vereinigen und dem Publikum auf's neue zugänglich zu machen. Einen orientierenden Ueberblick über diese Schriften bringt die Vorrede des Herausgebers, Herrn **Justizrath Dr. N. Hirsch** in Frankfurt a. M. - Die Anordnung des überaus reichhaltigen Stoffes ist derart getroffen, dass jeder Band dieser Sammlung für jeden Monat des jüd. Kalenders fortlaufend je eine oder in ebenso schwungvoller als leichtfasslicher Sprache gehaltenen Betrachtungen des Verfassers zu den besondern religiösen Momenten des Monats und hieran anschliessend weitere Abhandlungen desselben, in interessanter Abwechslung bringt. Jeder Band wird infolge dessen eine vielseitige, anregende und beherrschende Lektüre auf dem Gebiete des Judenthums dem Leser darbietend, wie auch zu religiösen Vorträgen in Gemeinden und Vereinen in hervorragender Weise sich eignen.
 Das Werk ist elegant ausgestattet und kostet:
Mk. 4.50 = Kr. 5.25 ö. W. broschiert,
„ 5.50 = „ 6.50 „ „ eleg. geb.
J. Kauffmann, Verlag, Frankfurt a. M.

וויינפרעסען ביליאנסט צו האבען ביז
Abeliesz Emil, Budapest, Váci-ut 14.

קונסטצאהנע בילדיג!
 עכט ענגלישע און אמעריקאנישע געביסע,
 צום קיינען פארטיקלעך געאיינעט (ווארעל-
 ענטשערינג אונד פלייסט) ווערדען (פיר
 פראווינציעלע איינער-האלב 24 שטונדען)
 בעסטענס און ביליאנסט איינזעצט נור ביז
KOVACS J., Zahnatelier.
 Budapest, Karlsring 9, II., 8 (Gr. Hadik Palais).
 צו טרעפפען טאלליך פון 9 אוהר פריה ביז 5 אוהר נאכ-
 מיטטאגס, אויך אס וואנטאג.

נ. 39, ס. 4421, נ. 89, ס. 4726, נ. 37, ס. 4914, נ. 87,
 ס. 5254, נ. 12, ס. 5282, נ. 63, ס. 5362, נ. 62, ס. 5415,
 נ. 44, ס. 6177, נ. 32, ס. 6264, נ. 25, ס. 7277, נ. 19,
 ס. 7493, נ. 44, ס. 7907, נ. 1.
 (שלוסס פאלנט.)

- אונגרישע קראנען-לאגע -
 אין דער געסטערן הויער שטאטטע-אפפארטען 51-טען
 א מ א ר ט י ז א צ י א נ ס. געזעהונג ווארדען פאלגענדע
 45 סעריען געגענען: 264 381 441 534 651 765 992
 1015 1174 1601 1743 1818 2221 2302 2559 2677 2900
 3492 3680 3822 3982 4023 4215 4349 4728 4887 5000
 5016 5100 5455 5870 5984 6080 6139 6148 6466
 6593 6703 6760 6908 6909 6948 7571 7742, דא אין
 דיעזען 45 סעריען ענטהאלטענען 4500 לאגע ווערדען פאם
 1. אקטאבער 1902 אב אן דער קאסטע דעם אונגרישען
 באדענקער-אוישטישונג און בודאפעסט (V.), נאכטער-
 נאכטע 7) מיט יע 14 קראנען איינגעלאזט. - גע ו ו י ב נ.
 ציעהונג: דער הויפט-טרעפער פון 20,000 קראנען ענט-
 פיעל אויף ס. 5498, נ. 40; 2000 קראנען געוואן: ס. 806
 נ. 84; יע 1000 קראנען געוואנען: ס. 1425, נ. 1, ס. 3893
 נ. 89; ס. 6260, נ. 76; יע 200 קראנען געוואנען: ס. 369
 נ. 13, ס. 436, נ. 13, ס. 8523, נ. 30, ס. 1538, נ. 87,
 ס. 2004, נ. 2, ס. 2270, נ. 75, ס. 2845, נ. 28, ס. 3342
 נ. 49, ס. 3918, נ. 64, ס. 4095, נ. 76, ס. 6846, נ. 81,
 ס. 7249, נ. 56, ס. 7266, נ. 31.
 (שלוסס פאלנט.)

דייענע וואכע

ווירד איה אונזער הימער אונד אינהאלטס-ייבער
לוח לשנת תרס"ג

ערשיינען אונד אונזערען ג' אבאנגענטען אלס נאמיט-
 פראמיע פראקט צוועגענדעס ווערדען. דערזעלבע ענט-
 האלט אויסער דעם קאלענדארישען טחיל: שטעטעל-
 שקאלא, מנהגי בית הכנסת (יודיש-דייטש אונד לחוק), סדר
 ההפטרות, פראקט, פערצייכנים אללער יארמא-קטע, סדר
 קדוש לבנה, הומאריסטישע איבערזעצונגען און ווי -
 דיעזע נאמיט-פראמיע פערזוואכט אונס גראסע שפע-
 זען; דאחער קאנען וויר דען לוח נור זא ל כ ע ז אבאנג-
 גענטען געבען, דא איז אהרע צאהלונג פיינקט לייך
 לייסטען. יענע אבאנגענטען, דערען פראנומערציאן ב-ע-
 רייט ס א ב נ ע ל ו י פ ע ז אבאנגענטען אונד אדער יעצט אס
 1. סעפטעמבער צו ענדע נונג, ווערדען דאחער אין איה-
 ר ע ס איינע נע ע א י נ ט ע ר ע ס ע האפ-
 ערוכט, דא פראנומערציאנס-געבויר אונס וואפארט
 איינזענענען; דען זא נ ס ט ו נ ד וויר נייכט אין דער
 לאגע, איהנע דען לוח צו שיקקען. - צענליך וויא בע-
 מערקט, דאס דער בערייטע ערשיינענע, 160 ווייטען נאכע,
 ערשטע באנד דעם «טיסא-עסלארער בלוט-בלבולם
 (פון קארל אטוואש) נור אן אונזערע ג' אבאנגענטען אב-
 געגעבען וויר, אונד צוואר אום דען גערינגען פרייז פון
 בלאם 30 העללער, ווער וואמיט דיעזעס האב-אינטערעס-
 סאנטע ביסליין ווינטשט, בעלעבע צו פראנומערציאן 30 ה'
 בייצופיינען אדער זעלבע סעפארט איינזענענען.

געשאפט-בעריכט.

דאס איינזענען און וויינען וואר היינט נונג, דא
 קו שלוסט מאסיג, דא שטייטונג הוינג, עס וואר-
 רען 20,000 טשע צו אונפער-אנדערשען פרייזען זע-דייט.

ו ו י ז ע ז (נייא.)			
באשקאער	פיעטער ב'	טהיים	וויינעבורג
6.85	7.00	7.00	7.00
6.90	7.10	7.00	7.00
7.00	7.15	7.00	7.00
6.95	7.20	7.05	7.20
7.05	7.20	7.05	7.20
7.10	7.30	7.15	7.30
7.20	7.50	7.25	7.50

נ ע ר ס ט ע שטער פון 5 ק 15 ה. ביז 5 ק 25 ה.
 ברענגער פון - ק - ה' ביז - ק - ה', ברויער פון
 - ק - ה' ביז - ק - ה'.
 האפער פון 5 ק 65 ה. ביז 5 ק 85 ה.
 קארן פון 5 ק 90 ה. ביז 5 ק 95 ה.
 ק ו ק ו ר ו ז. אינלאנדער 5,85 ביז 5,45, רומאני
 אדער בולג. - ביז - ה' ווייטער 5,90 ביז 6.
 ש ע ר ט י נ ג ע ש א פ ט נוסער פערקער.
 ו ו י ז ע ז פער אקט' 1902 פון 6 ק 60 ה. ביז

ענגאסען צונומע קאממענדען וואהלטהאסיקייטס-
אנשטאלטען אויף ניכט וועניגער ווי 600 פאן
דענען 100 אויף דען שטאט נעו-יארק
60 מיט איינעם יאהרעס-בידושעה פאן 650,000
דאללארס (רויטשטאלב מיליאנען קראנען) אויף
דיא שטאדט נעו-יארק ענטפאללען נעו-
יארק האט אונטער אנדערעם פינף אלטענהיימע
דאפאן איינעם אויסערהאלב דער שטאדט דרום
וויזענ-הויזער, איינעם פאן קאלאסאלען דימענ-
זיאנען פיר 800 ביז 1000 אינוואסען אונד צוויי
אויסערהאלב מיט קינדער-אויגען דרום שפי-
טאלער אין דער שטאדט זעלבסט אונד נאך צוויי
אין שטאטע, אין הויס פיר כראנישע קראנקע
אין קינדער-סאנאטאריאום אין פערענהויס פיר
ארבע ארבייטערענען אויף ווי. אנשטאלטען
אונד געזעלשאפטען צוויי אינטערבידונגען פאן
וואזען עקוויטירען פערנער אין קלענעלאנד
באלטימאָרע, באַסטאָן, טשיקאָגאָ, טינסיסאָניאָ, נעו-
יארק, אַרלעאָנס, פילאדעלפּיאָ, פּיטסבורג, ראָ-
כעסטער, סאַנ-פּאַאָסיקאָ אונד אַטלאַנטאַ, פּאַסט
אלע דיעזע שטאָטע אונד אויסערדעם סט-
לואיס, ריכטאָנד אויף ווי בעזעצען אין אַדער
מעהרערע אַלטענהיימע, עבענזא אונד אויסערהאל-
פיר שפיטאלער געוואָרנט, פאן דענען דאס איז-
שטימט פיר שווינדזשיגע אין דע ניו-יארק
הערפאָרנעקאָבען צו ווערדען פערדיענט, נאכט
נעו-יארק קאָמט פּענסילוואַניאַ, דעם כאַראַק-
טער דער יודישען בעפאָלקערונג ענטשפּרעכענער,
מיט 85 פּילאָטראַפּישען אנשטאלטען, דאָן איל-
לוינאַ מיט 55 קאַלפּאָרניאַ מיט 37, סעקסאַס
מיט 31, אַדוואַ מיט 30, אינדיאַנאַ מיט 21
אויף ווי.

יארן ציפּן צייט צייט פּאַלעס-
פּעס (ט) וואַרדע יונגען זאָננטאָן אין פּרעס-
בורג פּעראַנשטאַלעטע וואַרבער מאַן אונס
פאן דאָרט מעלדעט: שטאַט דער ערוואַרטעטען
600 טהיילנעמער זינד צו דעם היעזיגען ציאָנים-
טישען פּאַלקספּעס נור עטווא 150 פּערזאָנען איי-
געשאַפּען, איינע בעדייטענדיג גראַסערע אנצאָהל
האט פּרעסבורג בייגעשטעללט, פּאַס פּראָגראַם
וואַרדען פּאַלגענדע פּונקטע אַבסאָלוירט: זאָק-
לויפּען מוזיק, פּיערווערק, טאַמבאָלאַ, אייפּשטיגע
איינעם מיט צאָללענען אייפּשטיגען פּערזע-
הענען לופּט-באַללאָנס, אַוויס פּראָגראַם-
ליך הוילט דרום קאַהן אַוויס ווי ען איינע
דערע אין וועלכע ער דיא פּעראַיינבאַרקייט דער
אַרטהאַקסיע מיט דעם פּאַליטישען ציאָניסמוס
דאַרצולעגען בעשטרעכט וואַר, וואַרויף אין טהייל
דער פּעסט-טהיילנעמער איינען אַנטי-אַרטהאַ-
דאַקסען טאַנצ-אַונטערהאַלט אַראַנושירטע, דא-
טען אויף העררען טאַנצען מיטאיינאַנדער (תּערוכות

נשים ואנשים) ביז אין דיא שטאט נאכט הי-
ניין...
די יודישע שטודענטען אין
די יודישען אוניווערסיטאטען (א)
דאס נייעסטע העפט דער צייטשריפט דעם קא-
ניולוב-פּרייסישען שטאַטיסטישען ביראָהס בייננט
אין איינעם אייזאַטין איבער אוניווערסיטאטעס-
בעזען אונד שטודענטענשאַפּט אויף דען פּרייסי-
שען אונד דייטשען האַבשוולען אינטערעסאנטע
דאַטען איבער דען אַנטהייל דער יודען, דיא וויב-
טינגסטע אונד מערקוואַרדיגסטע פּעסטשטעללונג
אזע דער דייק קאָנאַנז דער צאָהל דער
יודישען שטודענטען, דערזעלבע מאכט זיך שאַן
אויף דען האַהערען לעהר-אַנשטאַלען געלעטער
דען וואַהרענדיג דיא לעטצטערען אים יאהרע 1890
נאך פּאַן 594 פּערזענט יודישען שילערען
בעזעבט וואַרדען וואַרען עס אים יאהרע 1900 נור
נאך 55 פּערזענט, אויף דען אוניווערסיטאטען
שטעללען זיך דיא ענטשפּרעכענדען צאָהלען פּאַל-
גענדערמאַסען: אים יאהרע 1890 יודישע שטודענ-
טען 95, אים יאהרע 1895: 897, אים יאהרע 1900
נור 11.

צוים אַטענאַטע אויף
די יודישען מיליאָנאַר
מאַקס היטער פּאַן נוסט אַנן ווירד אַוויס
זעלצט האַל בעריכטעט: דיא לייכע דעם
אַטענאַטערס הונגאַרשליך וואַרדע אַבדוירט
אונד אַזע בערייטע בעראַבען, דאס לייכענע-
נאַנטים דעם אַבערפּאַרטערס סאַבאַטקאַ
דער פּרייהער אַבערלויטאַנט וואַר, פּינדעט מיטשוואַך
אַום 10 אַוהר פּאַרמיטאַנס אין ראַטענמאַן
שטאַט, פּאַפּירע דעם אַטענאַטערס זינד ניכט
פּאַרגעפּונדען וואַרדען.

דער דיעזע אַבגעאָר-
נעטע ענהויזע (ט) אים אַבגעאָרדעטענהייזע
בעמערקטע מאַן בערייטע פּאַר לאַנגער צייט,
דאס אין דען ביראָהס אונד אים זיטצונגס-וואַלע
אין דיעזע זיין אויגעזען טרויבע, דיא שרייבטיש-
לארען אונד פּולטע וואַרדען וועדערהאַלט ער-
בראַבען געפּונדען אונד יעדעסמאַל פּעללען
ווערענדיגענשטאַנדע אונד געלד, זא וואַרדען
אויך דעם סעקרעטאַר דער קוואַטור ארויסטיר
דע שישע ווי פּאַ פּאַ אים לויפּע פּאַן צוויי יאַה-
רען אינסענזאַמט 8000 קראַנען ענטווענדעט, מאַן
פּאַרשטע אייפּרוינט נאך דעם טדאַטער, יעדאך
אַהנע ערפּאַלג, דיעזער טאַנע נון ערהוילט דעש-
שעוּפּע איינען ניכט אונטערפּערטיגסטען ברעיקע,
אין וועלכעם אין דיעזער דעם אַבגעאָרדעטענע-
הויזעם אַלס דער פּיעלגעזוכטע דיעזע בעצייכנעט
וואַרדע, דער בעטערפּענער וואַרדע זאָפּאַרט
זינער שטעללע ענטהאַבען אונד געגען איהן

דאס פּאַליציי-ליכע פּערפּאַהרען אייגענליכעט, ביא
דער אין זינער וואַהונג פּאַרגענאָמענען דורכ-
בונג וואַרדען צאָהלליכע, פּאַן דען דיעזשטאַהלען
אום אַבגעאָרדעטענהייזע העררהענדע געגענ-
שטאַנדע פּאַרגעפּונדען.
יודישע פּונקטע איינע עה-
רענע ליידיגונג (ט) דער היעזיגע פּאַ-
טאַנראַפּ פּרייערדיך קור צווייל קלאַנטע
אום פּאַרען יאהרע דען פּראָעססאַר דרום אַרלע
לענדל צאָהלונג דער פּאַטאַנראַפּישען
אויפּנאַהמע אייגענשאַפּטער טהויערע, דרום
לענדל לייסטעטע איינען אונד דארויף, דאס ער
דיא פּאַטאַנראַפּישען ניכט בעשטעללט האַבע, אין
פּאַלגע דעסען וואַרדע קורצווייל מיט זינעם בע-
געהרען אַבגעוויזען אונד אין דיא צאָהלונג דער
קאַטען פּעראַוירטהוילט, קורצווייל שיקטע איי-
ניגע טאַנע שפּאַטער דיא קאַטען אן דרום לענדל.
דער אַוואָקאַט דרום לענדל, דער היעפּאַן קיינע
קענענטינס בעזאַם, ריכטעטע אן קורצווייל דיא
אויפּפּאַרדערונג, דיא קאַטען צו ערלעגען, דא
ער זאָנט מיט דער עקוועקוזיאָן געגען איהן
פּאַרגעקען, מיססטע, דיעזע אויפּפּאַרדערונג פּער-
זעצטע דען קורצווייל אין צאָרן אונד ער שרייב
אן דרום לענדל איינען ברעיקע, אין וועלכעם ער זי-
נער פּערוואַנדערונג דארויבער אויסדרוקק ניכט,
דאס מאַן געגען איהן וועגען דיא עקוועקוזיאָן פּיהרען
גילבענען פּאַרדערונג, דיא עקוועקוזיאָן פּיהרען
וואַלע, אַדער - הייסט עס אין דעם ברעיקע -
זאָללע פּיערליכעט... דיא דיעזע פּיער פּונקטע
דעם ברעיקע פּעראַנלאַסטען דרום לענדל, געגען
דען האַבע וואַרדע וועגען עהנע-בעלידיגונג צו
60 קראַנען געלד-שטראַפּע פּער אור-
ט הויז, דער אַפּפּעלאַציאָנס-סענאַט דעם
קורצווייל, דיא עהרענבעלידיגונגס-קראַנען צו
אויבעררייבען, קורצווייל, דער ביא דער פּער-
האַנדלונג פּאַר דעם שטראַפּעצירקס-געריכטע
דורכאַוויס ניכט פּעראַטאָהען וואַלעטע, וואס ער
אונטער דען פּיער פּונקטען אייגענליך פּערשטאַנ-
שטראַפּעצירקס-האַפּעס האַט איהן יעדאך געסטען
פּרייגע שפּאַ פּאַ ביי דא איינע אים-
הייקקליכע בעלידיגונג אין דעם ברעיקע ניכט
ענטהאַרטען וואַר אונד קורצווייל זעלבסט ער-
קלאַרט האַטעט, דאס ער דען דרום לענדל ניכט
בעלידיגען וואַלעטע.

יודישע פּעראַנלאַציאָנס-סענאַט דעם דרייגענדען
פּעראַנלאַציע איינע געוויסע יודיע בערנאַט
ערפּאַרדעט צו האַבען, אין שטוהל וויי-
סענענבורג פּערהאַפּטעטע אַנענט ווילעלם פּי-
קרויט בעפּינדעט זיך דאָרט שאַן דען פּיערען
טאַג אים געפּאַנטים אונד ווירד טאַגליך פּערהאַרען
אונטערצאָגען, דיא קערקערלופּט האַט דען הערצ-

פּאַילעטאַן.
דאס עסלארער בלוט-בלבול
— אונד דאס ריטואלמאָרד-מאַרצען אים אללגעמיינען.
היסטאָריש וואַהרהייטסגעטרייא בעשרועבען
פּאַן קאַרל אַטוואַש, רייכסטאַנס-אַבגעאָרדעטער.
(93 פּאַרטעטצונג.)
שפּאַטער וואַרדע אויך פּיה דיא אַרשע-
דאָקסען יודישען געמיינדען איינע דעראַטינע קאַנצ-
לייא גענדידעט.
דער פּריינדליכע לעזער מאַנע זיך ניכט וואַנדערן,
דאס איך דיעזע דיינע היער ערוואַהנע, דיא געהאַרען וואַהל
ניכט צום נראַסען פּראָעסעס, שטעהען אַבער דאך מיט
דעמועלבען אייגענמאַסען אין צוואַממענהאַנג.
צור צייט דעם נראַסען פּראָעסעס האַטען נאַט-
ליך מאַנכע צייטונגען דיא נאַכריכט פּערברייטעט, דאס דיא
אונאַריישען יודען איינע געהיימע בעהאַרדע האַבען, דיא
"קאַנאַל" הייסע, אים געהיימען אַרבייטע, אַבער אונ-
געהייערע געלדשאַטצע פּערפּינג, דיא יודען אַבער אַלל-
אונד גענען אַללעם פּערהיידענע, קאַזער, קאַנינע, רעניע-
וונגען אונד ריכטער בעאַיינפּלוסטע אונד בעוואַנדערס דיא
צייטונגען בעשטענע, דיעזע געהיימע בעהאַרדע געהט זיך
נאַנין בעוואַנדערס דער עסלארער יודען אן.
אין אויפּנערענטן צייטען איז דיא פּאַלקסמאַסע
בערייט, יעדעס אַוויגן גלויבען צו שענקען.

דרום הייסטאָן פּערישטאַנדיגע דען קאַנצליי-סעקרע-
טאַר דרום יאַזעף שימאַן פּאַן דעם נאַנע דעם פּראָעסעס.
אַבער פּאַן איינער איינמישונג דער קאַנצלייא אין דען פּראָ-
צעס קאַננטע ניכט דיא רעדע זיין.
וואס ווירדע עס בעדייטען, ווען דיא בודאַפּעסטער
יודענשאַפּט זיך דא איינמישען וואַללעט?
דיעס ווירדע בעדייטען, דאס דיא נאַנע יודענשייט
דיא לאַסט דער אַנקלאַנע פּיהלע, דאס דיא ערווערונג פּאַן
בלוט איינער כריסטליכען זונפּער ניכט דאס פּערברעכען
איינצעלנער יודען, זאָנדרען דאס איינעם יעדען יודען
וויא, מאַן ווירדע דארויס שילעסען, דאס אונטער דער נע-
זאַמסטען יודענשאַפּט דען דאך איין בלינדער אַבערלויבע
העררשע, וועלכער צום בלוטפּערניעסען אַנאַיפּערט אונד
דען דיא געבילדעטע כריסטליכע געוועלשאַפּט ניכט דול-
דען דורפּע, דארויס מיססטע מאַן פּאַלנערן, דאס עס נאַפּה-
ווענדונג וויא, דיא יודען אויסצוראַטען.
אַבער דיא אַנלעגענענשייט האַט נאך איינע אַנ-
דערע ווייטע.
בייהער האַטען זיך דיא יודען אום איהרע עסלארער
גלויבענענאַסען ניכט געקיימערט, אונד דענאך וואַר
דיא אויפּרענונג גענען אַללע יודען נראַם, זינד דיא אַנ-
געקלאַנטען שולדיג, זאָ מאַנט מאַן וויא אויפּהאַנגען, זינד וויא
אַבער אונשוולדיג, דאַן דאָרף מאַן זיא ניכט צו גרונדע נע-
הען לאַסען, מאַן מוס אויהנען ביישטעהען אונד דאַנ
פּערהעלפּען, דאס אויהנע אונשוולד אויפּנעקלאַרט ווערדע,
מאַן מוס דען יודענפּיינדען דיא גיפּטיגע וואַפּע אים דער
האַנד רייסען.
(פּאַרטעטצונג פּאַלנט.)

גענענ-שטראָמונגען.
— יודישע ערצאַהלונג פּאַן ראַכב, דרום לעהמאַן זיל-
(17 פּאַרטעטצונג.)
אין דער הונקעלהייט קאַנטען וויר דען אויסוועג
ניכט פינדען, דער פּיהרער זעלבסט האַטע קיינע פּאַר-
שטעללונג פּאַן דעם פּלאַן דער נאַנע - איינע פּאַלשע
ביינענ, אונד וויר שטירצטען צערשטעטערט אין איינען
שאַכט אַדער קאַמען אוממער טיעפּער אים אינערע, איינע
אַנדערע געוועלשאַפּט קאַנטע ניכט קאַמען, דען דער
איינציגע פּיהרער וואַר ביא מיר, אויך האַרטע, וויא זיך
מעהעמער זעצטע, וואַרום זעצטעס וואַר זיך? פּראַנטע
אויך, וואַרום זאָלל איך שטעהען? וויצען אים בעסער,
אונד בערייפּטע וואַר ניכט, דאס וויר היער עלענד
פּערהונגען מיססען?
וויא זאָללען וויר עררעטעטע ווערדען, עס קאַנן יא
ניעמאַנד צו אונס! נאַטט אונס נראַם! אונס דאס מינע
זאָנע, וויא וויר עררעטעטע ווערדען? דאס ווירד אַללאה
וויסען.
אַבער, שפּראַך אויך, וויר מיססען דאס אונדרינע טהון,
דאַמיט נאַטט אונס העלפּע, אויך זעצטע מיר, לענטעמין
קראַקאַדילל נעבען מיר אונד אויבערלענטע, ענדליך ער-
קלאַרטע אויך מעהעמער, דאס וויר יעדענפּאַללס פּאַר-
וואַרטס מיססטען, אום פּורכט פּאַר דען דשינס וויללינגע
ער איין, אויך נאַח אים מינעם צינדעקאַלצ-בויכען איי-
האַלצען נאך דעם אַנדערן, שפּינד זיא ביז אויף דרויט